

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Генсіровська Ю.О.

студентка,

Науковий керівник: Малиновський В.Я.

доктор політичних наук, професор,

Східноєвропейський національний університет

імені Лесі Українки

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Сучасний стан державотворення в Україні відзначається інтенсивним пошуком найбільш оптимальної моделі управління регіоном. Адже необхідною умовою стабільного розвитку суспільства та ефективного функціонування державних інститутів є забезпечення балансу загальнонаціональних інтересів з інтересами населення регіонів і територіальних громад, ґрунтуючись на засадах унітарності держави та цілісності її території. Зазначена проблематика для України має особливе значення, адже несистемність державної політики та реальних дій у цій сфері стали однією із засадничих причин багаторічної структурної кризи публічної влади, що призвела до надмірної централізації державної влади, посилення територіальної диференціації та рівня економічного розвитку в регіонах, дисбалансу загальнодержавних інтересів з інтересами регіонів і територіальних громад.

Відповідно, проблематика управління регіоном у зв'язку з процесами децентралізації, регіоналізації викликають усе більшу зацікавленість у науковому середовищі. Адже із зростанням ролі регіонів у сфері публічного управління, суттєво зростає необхідність у науковому забезпеченні адаптації інститутів регіонального управління до сучасних викликів і вимог, підвищенні ефективності їх діяльності. Особливу актуальність окреслена тематика має для України, де у 2014 р. розпочалася реформа місцевого самоврядування і територіальної організації влади, котра передбачає кардинально нову модель публічного управління на регіональному рівні.

Актуальність зазначеної тематики посилилася після попереднього схвалення більшістю від конституційного складу Верховної Ради України 31 серпня 2015 р. законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади), спрямованого на реформування системи публічної влади на місцях, створення повноцінного місцевого самоврядування на всіх рівнях адміністративно-територіального устрою. Зазначений процес цілком узгоджується з вимогами Ради Європи до України щодо приведення національного законодавства у відповідність до Європейської хартії місцевого самоврядування курсом нашої держави на євроінтеграцію.

Основним питанням публічної влади на регіональному рівні є умови співіснування та співробітництва державних та регіональних органів, адже роль і значення області у політико-правовій системі України, перш за все, визначатиметься співвідношенням загальнонаціонального та регіонального інтересу. Безперечно, забезпечення балансу інтересів центру і регіонів можливе на основі розмежування повноважень із забезпеченням принципу доповнюваності, а не панування однієї системи публічної влади над іншою. Утворення ефективної системи стримувань і противаг, коли державні органи не втручатимуться у сферу муніципальної влади, а

самоврядування – до повноважень, що їх здійснює державна адміністрація, може бути забезпечений баланс у здійсненні публічної влади на рівні регіону [1].

За основу національної моделі можна взяти модель представництва держави в регіонах, що функціонує у Франції, де політико-правовий статус префекта, як представника центру забезпечується такими складовими: чіткий перелік повноважень, процедур, високий професійний рівень, універсальність, політична неупередженість, а також ротація кожні три роки.

Зарубіжний досвід однозначно свідчить, що, не вдосконаливши територіальну організацію державної влади та місцевого самоврядування, неможливо створити ефективну модель регіонального управління. Формування такої моделі здійснюється у процесі адміністративних і територіальних реформ через оптимізацію управлінської системи, поділу повноважень між різними ієрархічними рівнями публічного управління. При цьому загальною тенденцією європейської політико-територіальної трансформації є перерозподіл владних повноважень на користь регіонального й місцевого самоврядування, зростання ролі муніципальної влади. Ті європейські країни, що успішно здійснили адміністративно-територіальну реформу і зміцнили регіональне самоврядування, змогли досягти збалансованого та високого рівня соціально-економічного й культурного розвитку територій, утвердження громадянського суспільства, уникнути серйозних сепаратистських загострень.

Відповідно Україна, вибираючи свій шлях, має перейняти кращі зарубіжні зразки управління регіоном, однак із урахуванням національної специфіки і традицій. Запровадження у державотворчу практику нашої держави зазначеного підходу дасть такі переваги:

а) оптимізує систему публічного управління на території області, підвищить її ефективність;

б) усуне двовладдя, що призводить до дублювання функцій та конкурентної боротьби між двома системами публічної влади (державною та самоврядною).

Запропонована модель публічної влади суттєво мінімізує проблему федералізму, що останнім часом настійливо нав'язується зовнішніми та внутрішніми антиукраїнськими силами, відповідатиме континентальній європейській системі регіонального врядування і децентралізованій унітарній моделі державного устрою. Вона стане запорукою забезпечення оптимального узгодження загальнонаціональних цілей та інтересів з особливостями розвитку й потребами регіонів і територій України. Формування саме такої моделі публічного управління на регіональному рівні відповідатиме засадам державної регіональної політики, визначеної законодавством України.

Список використаних джерел:

1. Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи: монографія / за заг. ред. Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. Дніпропетровськ: Монолит, 2009. 384 с.